

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Att. Postmottak HOD

Høring - forslag om endringer i turnusforskriften for fysioterapeuter

Høringen er utarbeidet av fagmiljøet ved fysioterapiutdanning ved Høgskolen i Bergen

Turnustjenesten er en del av utdanningsløpet til studenter med bachelorgrad i fysioterapi for å bli autoriserte fysioterapeuter. Formålet med turnustjenesten er at turnusfysioterapeuten ved å arbeide under veiledning, opplæring og supervisjon skal få nødvendig erfaring og tilegne seg kompetanse for selvstendig å kunne utføre faglig forsvarlig virksomhet som fysioterapeut (§ 1 turnusforskriften). Spranget fra å være student til selv å ha selvstendig faglig behandlingsansvar er stort. Turnusåret skal fylle gapet mellom bachelorgradens læringsutbyttebeskrivelser og helsemyndighetenes krav til autorisasjon.

Fagmiljøet ved Høgskolen i Bergen har imøtesett en utredning om eventuell endring i turnusforskriften og er overrasket over at departementet løser utfordringene med turnustjenesten ved innføring av ett års ventetid, noe som er seks måneder lenger enn legekandidatenes venteliste. Å stå ett år på venteliste fører til et opphold i studieløpet som kan virke faglig demotiverende og skape et unødig brudd i utdanningsløpet. Fagmiljøet er bekymret for hvilke konsekvenser forslaget til endringer i turnusforskriften for fysioterapeuter kan ha for gjennomføringen av selve turnustjenesten, og for evt negative konsekvenser det kan ha for søknaden til bachelorstudiet i fysioterapi.

Høringsnotatet skisserer fire forslag til endringer i forskrift av 9. september 2009 nr. 1175 om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for å få autorisasjon som fysioterapeut. Vi vil i vårt høringssvar ta for oss hvert av disse fire områdene.

Venteliste

Høringsnotatet tar utgangspunkt i en forventet økning av antall kandidater som skal ut i turnustjeneste som fysioterapeut fra 294 i 2011 til 361 i 2013 dvs en økning på 67 turnusplasser. Denne stipulerte økningen i antall kandidater skal i forslaget møtes med en venteliste. Vi stiller oss tvilende til om det er formålstjenlig å skape en opphopning av fysioterapeutstudenter som venter på å få gjennomføre sin turnustjeneste for å bli autoriserte. Vi mener det da bør legges opp til flere godkjente turnusplasser i stedet for å la den enkelte student/kandidat vente inntil 12 mnd før en får fullført sitt utdanningsløp. Om antall godkjente turnusplasser holdes relativt konstant og det ikke legges et press på kommuner og foretak om å skaffe et

tilstrekkelig antall plasser for hvert år vil antall studenter på venteliste øke. Dette kan ikke være hverken menneskelig eller samfunnsøkonomisk tjenlig.

Samhandlingsreformen legger vekt på forebyggende og helsefremmende arbeid og gode pasientforløp som også inkluderer rehabiliteringstilbud som følges opp i kommunene. Dette betyr at det er et stort behov for fysioterapitjeneste både i spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten. HELSEMODs fremskrivninger av behovet for fysioterapeuter frem mot 2030 viser at veksten i etterspørselen vil være noe høyere enn veksten av forventet tilvekst. (SSB Rapporter 2009/9 Arbeidsmarkedet for helse- og sosialpersonell fram mot år 2030). Satsing på helse og omsorg i primærhelsetjenesten vil gi økt etterspørsel etter fysioterapeuter som gruppe. Det vil derfor være formålstjenlig å legge til rette for at flere fysioterapeuter kan komme i aktivt arbeid som raskest mulig.

Fysioterapeuter som yrkesgruppe har pdd en relativt høy andel eldre arbeidstakere. Dette vil føre til økt etterspørsel i årene som kommer. Å sette nyutdannede på venteliste kan derfor være noe uheldig og kunne føre til at færre gjennomfører turnustjeneste og evt velger annet inntektsgivende arbeid eller andre karriereveier, og det vil sannsynligvis også føre til dårligere rekruttering til yrket.

I dag er valg av turnussted basert på loddtrekning. Det vil oppleves urimelig at tilfeldig loddtrekning skal ha så stor betydning for den enkeltes utdanning. Vi er kjent med at mange fysioterapeutkandidater fra utlandet skaffer seg turnusplass selv og får dette godkjent i etterkant gjennom søknad til Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH) om autorisasjon. Kan denne praksisen også bli gjeldende for kandidater fra norske læresteder som blir satt på venteliste? Dette kan skape unødige konkurransesituasjoner mellom enkelt kandidater, og en kan i verste fall tenke seg at økonomi (evt familiens) her blir en avgjørende faktor.

Definisjon av fysioterapeutkandidat

Fagmiljøet ved Høgskolen i Bergen stiller seg undrende til opprettelse av stillingsbenevnelsen fysioterapeutkandidat. I og med at fysioterapeutkandidaten også skal arbeide under veiledning ser vi ikke helt gevinsten dette gir mht få veiledede turnusplasser. Det er utfra høringsnotatet også vanskelig å forstå hvilke oppgaver som skal kunne utføres av fysioterapeutkandidater.

Lisens

Forslaget er at det skal utstedes lisens til turnusfysioterapeut og til fysioterapeutkandidat for å arbeide under faglig veiledning og tilsyn. Etter fagmiljøets mening vil det i praksis være vanskelig å se forskjellen på disse to lisensene. Det vil også måtte bli vanskelig for kandidater som ønsker å bli autoriserte fysioterapeuter å se at relevant, veiledet praksis ikke kan føre til autorisasjon. Dette kan igjen føre til manglende rekruttering til yrket, stikk i strid med de politiske signalene om økt etterspørsel og behov for fysioterapeuter i ulike deler av helsetjenesten.

Fremskaffing av godkjente turnusplasser

Fagmiljøet ved Høgskolen støtter tanken om kvalitetssikringen som ligger i at turnusplassens skal være godkjente. Samtidig er vi svært undrende til at kravet om *tilstrekkelig antall* turnusplasser strykes. Slik vi ser det er antall kandidater som i dag søker om autorisasjon som fysioterapeut så lavt at det bør vurderes av myndighetene å bruke økonomiske insentiver som stimulerer til opprettelse av tilstrekkelig antall turnusplasser, spesielt gjelder dette overfor helseforetakene. Med et krav i forskriften om å skaffe tilstrekkelig antall plasser har Helsedirektoratet en økt

tyngde i å gi pålegg om flere plasser. En klar sammenheng mellom utdanning og praksis vil, sammen med et sammenhengende utdanningsløp uten ufrivillig pause, tjene fysioterapitjenesten.

Konklusjon

Fagmiljøet knyttet til fysioterapiutdanningen ved Høgskolen i Bergen stiller seg undrende til forslag til endringer i forskrift av 9. september 2009 nr. 1175 om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for å få autorisasjon som fysioterapeut som presenteres i høringsnotatet. Innføring av venteliste for turnustjeneste for fysioterapeuter vil etter vårt syn være en svært uheldig løsning og ber departementet se på muligheten til å skaffe tilstrekkelig antall godkjente turnusplasser. Det vil sikre at studenter med bachelorgrad i fysioterapi sikres kontinuitet i sitt utdanningsløp frem til ferdig autorisert fysioterapeut.

Med hilsen

Kristin Ravnanger
dekan